

7. Освіта на основі життєвих навичок. Адвокаційний модуль для керівних кадрів. URL: <http://dlse.multycourse.com.ua/ua/page/21/108>

8. Розенберг М. Ненасильницьке спілкування: мова життя/ Переклад з англ. К.: Видавництво «Софія», 2019. 288 с.

REFERENCES

1. Content by PuddleDancer Press. Use of content okay with attribution. Please visit www.nonviolentcommunication.com to learn more about Nonviolent Communication. URL: https://www.nonviolentcommunication.com/learn-nonviolent-communication/nvc-education/?doing_wp_cron=1700606396.6559031009674072265625 [in English]

2. Goulman, D. (2018). Emotsiyni intelekt [Emotional intelligence] Kharkiv : Vivat. S. 482–484. [in Ukrainian]

3. Zhyvemo v demokratii [We live in a democracy]. Materialamy mizhnarodnoi osvitoi platformy. URL: <https://www.living-democracy.com/uk/> [in Ukrainian]

4. Міністерство освіти і науки України [Ministry of Education and Science of Ukraine]. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola> [in Ukrainian]

5. Nova ukrainska shkola: orhanizatsiia vzaemodii z batkami uchniv pochatkovoї shkoly (2020). [New Ukrainian school: organization of interaction with parents of primary school students] : navch.-metod. posibnyk. / T. M. Babko, O. A. Banakh, A. V. Vozniuk, T. A. Kolomoiets, L. H. Kudryk, O. M. Melnyk. K.: Vydavnychiy dim «Osvita», 208 s. <https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/navchalno-metodychny-posibnyky/dlya-pedpraysivny> [in Ukrainian]

6. Nova ukrainska shkola (2018). [New Ukrainian school]: poradnyk dlia vchytelia / za zah. red. N. M. Bibik. Kyiv : Litera LTD, 160 s. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2018/12/12/11/20-11-2018rekviz.pdf> [in Ukrainian]

7. Osvita na osnovi zhyttievkykh navychok [Education based on life skills]. Advokatsiyni modul dlia kerivnykh kadriv. URL: <http://dlse.multycourse.com.ua/ua/page/21/108> [in Ukrainian]

8. Rozenberh, M. (2019). Nenasylntske spilkuvannia: mova zhyttia [Nonviolent communication] / Pereklad z anh. K.: Vydavnytstvo «Sofia», 288 s. <https://nashformat.ua/products/ebook-nenasylntske-spilkuvannya.-mova-zhyttya-627994> [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

МИКОЛАЙЧУК Анжела Володимирівна – здобувач кафедри теорії і методики початкової освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки.

Наукові інтереси: професійна підготовка педагогічних працівників.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

MYKOLAYCHUK Angela Volodymyrivna – winner of the Department of Theory and Methodology of Primary Education, Volyn National University named after Lesya Ukrainka.

Scientific interests: professional training of teaching staff.

Стаття надійшла до редакції 05.10.2023 р.

УДК 378.147:811.111

DOI: 10.36550/2415-7988-2023-1-211-262-266

ПУГАЧОВА Катерина Сергіївна –

аспірант кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті, Навчально-наукового інституту педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації, Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6376-4305>
e-mail: puhachova.kateryna@vspu.edu.ua

ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ВЧИТЕЛЯМИ ІНОЗЕМНИХ МОВ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Ця стаття розглядає використання цифрових засобів вчителями іноземних мов для проведення оцінювання студентів. Основний акцент зроблено на чотирьох ключових аспектах: інтерактивні тести та вправи, онлайн-платформи для оцінювання, аналітичні інструменти та сучасні методики оцінювання. Аналізується, як кожен з цих підходів сприяє підвищенню об'єктивності, ефективності та інтерактивності оцінювання, а також розглядаються потенційні виклики, пов'язані з їх впровадженням. Стаття надає цінні вказівки щодо застосування цих технологій у навчальному процесі, підкреслюючи їхній внесок у розвиток комплексного розуміння мовних навичок та активне залучення студентів у процес навчання. Цифрові засоби надають учителям іноземної мови додаткові можливості для викладання навчального предмета, окрім тих, що пропонують паперові підручники. Вчителю важливо розуміти, що вони собою являють та як їх можна застосовувати під час роботи з учнями. Варто проводити оцінювання педагогічної цінності цифрових засобів, щоб з'ясувати, як вони відповідають принципам вивчення іноземних мов і поставленим учителем навчальним завданням. Цифрові засоби надають учителям іноземної мови додаткові можливості для викладання навчального предмета, окрім тих, що пропонують паперові підручники. Вчителю важливо розуміти, що вони собою являють та як їх можна застосовувати під час роботи з учнями. Варто проводити оцінювання педагогічної цінності цифрових засобів, щоб з'ясувати, як вони відповідають принципам вивчення іноземних мов і поставленим учителем навчальним завданням.

Ключові слова: цифрові засоби, оцінювання студентів, інтерактивні тести, онлайн-платформи, аналітичні інструменти, сучасні методики оцінювання.

PUHACHOVA Kateryna Serhiivna –
a postgraduate student of the Department of Innovative and
Information Technologies in Education, Educational and
Scientific Institute of Pedagogy, Psychology,
Training of Highly Qualified Specialists, Vinnytsia
Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6376-4305>
e-mail: puhachova.kateryna@vspu.edu.ua

IMPLEMENTATION OF DIGITAL TOOLS BY TEACHERS OF FOREIGN LANGUAGES FOR EVALUATING STUDENTS' EDUCATIONAL ACHIEVEMENTS

This article examines the use of digital tools by foreign language teachers for student assessment. The focus is on four key aspects: interactive tests and exercises, online platforms for assessment, analytical tools, and modern assessment methodologies. It analyzes how each of these approaches contributes to increasing the objectivity, efficiency, and interactivity of assessments, and considers potential challenges associated with their implementation. The article provides valuable guidance on the application of these technologies in the educational process, highlighting their contribution to the development of a comprehensive understanding of language skills and active student engagement in learning. Digital tools provide foreign language teachers with additional opportunities for teaching a subject, in addition to those offered by paper textbooks. It is important for the teacher to understand what they are and how they can be used when working with students. It is worth conducting an assessment of the pedagogical value of digital tools to find out how they correspond to the principles of learning foreign languages and the educational tasks set by the teacher. Digital tools provide foreign language teachers with additional opportunities for teaching a subject, in addition to those offered by paper textbooks. It is important for the teacher to understand what they are and how they can be used when working with students. It is worth conducting an assessment of the pedagogical value of digital tools to find out how they correspond to the principles of learning foreign languages and the educational tasks set by the teacher.

Key words: digital tools, student assessment, interactive tests, online platforms, analytical tools, modern assessment methods.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. У сучасному світі, де роль технологій у навчанні стрімко зростає, вчителі іноземних мов стикаються з необхідністю інтегрувати цифрові засоби в свою педагогічну практику. Це особливо важливо в контексті оцінювання студентів, де традиційні методи часто виявляються недостатньо гнучкими або не відповідають сучасним освітнім вимогам. Використання цифрових інструментів може значно підвищити якість та об'єктивність оцінювання, забезпечуючи більш точні та всебічні оцінки мовних навичок студентів.

Основна мета цієї статті - дослідити, як саме вчителі іноземних мов можуть використовувати цифрові засоби для оцінювання студентів, з акцентом на сучасні підходи та методики. Ми розглядаємо різноманітні цифрові інструменти, включаючи інтерактивні тести, онлайн-платформи, та аналітичні інструменти, які допомагають вчителям оцінювати рівень володіння мовою студентів, відстежувати їхній прогрес та забезпечувати зворотний зв'язок. Стаття також покликана надати рекомендації щодо ефективного впровадження цих технологій у навчальний процес.

Виклад основного матеріалу дослідження. Головна мета онлайн-освіти повинна полягати в розробці та впровадженні систем оцінювання, які визнаються принаймні еквівалентними до тих, що використовуються у навчанні віч-на-віч (F2F) з точки зору їхньої ефективності та інтегритету. Оцінювання має включати як формативні, так і сумативні елементи. Формативне оцінювання

забезпечує зворотний зв'язок для студентів; сумативне оцінювання вносить вклад у їхні курсові результати. Окремі елементи оцінювання можуть виконувати одну або обидві функції. Вчителі іноземних мов повинні врахувати всі передбачувані результати навчання та забезпечити наявність загальної стратегії їхнього оцінювання, яка відображає різноманіття способів засвоєння знань та навичок.

Метою формативного оцінювання є моніторинг навчання студентів і надання постійного зворотного зв'язку, який студенти можуть використовувати для покращення своїх знань, допомагаючи їм ідентифікувати свої сильні та слабкі сторони та визначати області, які потребують вдосконалення. Це також може допомогти академічним працівникам ефективніше розпізнавати та вирішувати проблеми. Формативне оцінювання може приймати різні форми, від добровільних онлайн самооцінювальних тестів з вбудованим зворотнім зв'язком до більш формальних елементів оцінювання. Формативні завдання, як правило, не визначають фінальну оцінку студента. Однак більш формальні елементи можуть включати роль сумативного оцінювання, але також вимагають індивідуалізованого зворотного зв'язку від викладача або екзаменатора. Студент може оцінювати свій прогрес і аналізувати подальші свої дії щодо поліпшення прогресу. Роль формативного оцінювання у онлайн навчальних/тренувальних програмах є критичною для подолання обмежень, спричинених дистанційним

навчанням. Розробники навчальних програм повинні використовувати можливості, які надають онлайн навчальні/тренувальні платформи для надання студентам зворотного зв'язку та регулярну оцінку прогресу. Нові технології пропонують можливості для формативного оцінювання однолітками (пір-рев'ю). Студенти можуть використовувати онлайн-інструменти спілкування, такі як форуми, вікі та соціальні мережі, щоб переглядати роботи один одного та надавати конструктивний зворотній зв'язок. Студенти можуть використовувати цей зворотній зв'язок для покращення своєї роботи перед кінцевим надсиланням роботи. Цей спосіб передбачає обов'язкове фасилітоване керівництво або певний моніторинг щодо надання конструктивної критичної зворотної інформації один одному.

Сумативне оцінювання має на меті присвоєння студенту оцінки або бала. Ці оцінки визначають, чи переходить студент до

наступного етапу програми або отримує нагороду після завершення. Способи проведення сумативного оцінювання мають характеризуватись такими особливостями:

1. Зрозумілі та чіткі вимоги для успішного завершення оцінювання та критерії, за якими призначаються бали.

2. Характер оцінювання не повинен віддавати перевагу або ставити в невідгядне становище жодного конкретного студента або групи студентів.

3. Оцінювання має ефективно тестувати досягнення конкретних результатів навчання або навичок.

4. Процедури оцінювання результатів і розподілу балів мають бути внутрішньо послідовними щодо часу, місця та залучених оцінювачів.

5. Не спиратися лише на один конкретний вид оцінювання, а урізноманітнювати їх різними прийомами.

Таблиця 1

Порівняльна таблиця характеристик формативного та сумативного оцінювання в освітньому процесі

	Формативне оцінювання	Сумативне оцінювання
Мета	Поліпшення навчального процесу через зворотній зв'язок та самооцінювання.	Визначення кінцевих навчальних досягнень і присвоєння кінцевих оцінок.
Час проведення	Проводиться протягом всього навчального процесу.	Здійснюється в кінці навчального періоду або модулю.
Функції	Надання зворотного зв'язку, діагностування, мотивація.	Оцінка, сертифікація, визначення досягнень.
Форми	Самооцінки, одноліткові оцінки, короткі тести, коментарі вчителя.	Екзамени, кінцеві проекти, офіційні тести.
Вплив на навчання	Сприяє розвитку вмінь і навичок, надає можливість для корекції.	Підсумовує та підтверджує рівень досягнутих знань і вмінь.
Зворотний зв'язок	Негайний, орієнтований на покращення та розвиток.	Зазвичай формальний і підсумковий.
Ставлення учнів	Менш стресове, оскільки зосереджене на навчанні та розвитку.	Може викликати стрес через його вплив на кінцеві оцінки та вимоги.
Роль учня	Активна участь у навчальному процесі та самооцінюванні.	Пасивне отримання результатів оцінювання.
Роль вчителя	Надання конструктивного зворотного зв'язку, наставництво, підтримка.	Оцінювання та визначення рівня знань.
Результати	Зміни в підходах до навчання, саморегуляція навчання.	Кінцеві оцінки, які впливають на подальше навчання або кар'єру.
Застосування	Широко застосовується для підвищення якості навчання.	Часто використовується для формальної акредитації

У епоху цифрових технологій, інтерактивні тести та вправи відіграють ключову роль у процесі оцінювання навичок іноземних мов. Ці інструменти, які широко доступні через різноманітні онлайн-платформи, надають унікальні можливості для оцінки не тільки граматичних та лексичних знань, але й умінь читання та аудіювання. Їх гнучкість у виборі форматів питань, що включають варіанти вибору відповідей, короткі відповіді, та інтерактивні завдання, відкриває широкі можливості для оцінювання. Особливо цінною є здатність цих

інструментів автоматично відстежувати відповіді учнів, що дозволяє викладачам швидко аналізувати результати та надавати конструктивний зворотний зв'язок. Такий підхід також сприяє підвищенню залученості студентів у навчальний процес, роблячи оцінювання більш динамічним та зменшуючи рівень стресу під час тестування.

Онлайн-платформи для оцінювання надають вчителям інструменти для створення, проведення та аналізу тестів та вправ. Платформи, такі як *Google Classroom*, *Moodle* та інші, дозволяють

інтегрувати різноманітні типи тестів і завдань, включаючи інтерактивні квізи та проекти. Використання онлайн-платформ також сприяє автоматизації процесу оцінювання, забезпечуючи швидке та ефективне визначення результатів. Крім того, ці платформи дозволяють зберігати історію оцінок студентів, що дає можливість аналізувати їхній прогрес протягом часу.

У *Google Classroom* процес створення, проведення та аналізу тестів є інтуїтивно зрозумілим і ефективним. Викладачі можуть легко створювати завдання, використовуючи різноманітні інструменти, такі як вставка текстових питань, додавання відео, зображень та посилань. Вони також можуть інтегрувати *Google Форми* для створення тестів з автоматичним збором відповідей та наданням зворотного зв'язку. Під час проведення тестів, викладачі мають можливість встановлювати часові рамки та відслідковувати прогрес учнів у реальному часі. Після завершення, результати можна аналізувати безпосередньо в *Classroom* або *Google Форм*ах, де викладачі мають доступ до детальних відповідей учнів, що дозволяє ефективно оцінити їх розуміння матеріалу та ідентифікувати області для подальшого вдосконалення.

Moodle пропонує більш глибокий і гнучкий підхід до створення та адміністрування тестів. Викладачі можуть створювати тести з використанням широкого спектру типів питань, включаючи вибір відповідей, короткі відповіді, відповіді на есе та інші. *Moodle* також дозволяє встановлювати детальні налаштування для тестів, як-от обмеження часу, випадковий вибір питань та адаптивні тести. Під час проведення тестів, *Moodle* забезпечує автоматичне оцінювання для певних типів питань, а також дозволяє вчителям вручну оцінювати відкриті відповіді. Аналіз результатів у *Moodle* включає детальні звіти про відповіді учнів, їх успішність по темах, а також загальну статистику класу, що допомагає вчителям зрозуміти ефективність навчального процесу та ідентифікувати необхідні напрямки для подальшого розвитку.

Аналітичні інструменти, інтегровані в освітні платформи, відіграють ключову роль у поліпшенні процесу навчання та оцінювання. Вони забезпечують викладачів даними про успішність та прогрес кожного студента, дозволяючи відслідковувати не лише загальні результати, але й індивідуальний прогрес у навчанні. Наприклад, вчителі можуть бачити, як учні впорались з конкретними завданнями або темами, виявляючи їхні сильні та слабкі сторони. Це дозволяє адаптувати навчальний матеріал та підходи до потреб кожного студента, що є важливим для індивідуалізації навчання та підвищення ефективності освітнього процесу.

Ці аналітичні інструменти також дозволяють вчителям ідентифікувати загальні тенденції та закономірності в навчанні класу або групи

студентів. Вони можуть аналізувати, які теми або завдання були найбільш важкими або легкими для учнів, виявляти спільні проблемні зони, а також визначати ефективність використаних методик навчання. Це допомагає вчителям розробляти більш ефективні навчальні плани, а також коригувати існуючі методики та стратегії викладання для досягнення кращих результатів. Крім того, використання аналітичних інструментів сприяє розвитку обґрунтованих педагогічних рішень та підходів до навчання. Викладачі отримують можливість не лише реагувати на поточні потреби учнів, але й передбачати майбутні виклики та планувати стратегії подолання можливих труднощів у вивченні мови. Вони можуть використовувати зібрані дані для розробки персоналізованих завдань, що враховують індивідуальні потреби студентів, їхні інтереси та рівень володіння мовою, тим самим підвищуючи мотивацію та залученість учнів у навчальний процес.

Сучасні методики оцінювання в навчанні іноземних мов розширюють традиційні підходи, включаючи креативні та гнучкі методи для оцінки мовних навичок. Одним із таких підходів є використання портфоліо. Портфоліо дозволяє студентам демонструвати різноманітність своїх робіт, включаючи написані тексти, проекти, аудіо- та відеоматеріали, що відображають їхні досягнення протягом певного періоду. Цей метод допомагає вчителям оцінювати прогрес учнів більш глибоко, аналізуючи їхнє зростання та розвиток мовних навичок за тривалий час, не обмежуючись лише одноразовими тестами. Портфоліо також сприяє рефлексії учнів над власним навчальним процесом, дозволяючи їм самим визначати області для подальшого розвитку.

Іншою важливою методикою є самооцінювання та взаємооцінювання. У цьому процесі студенти оцінюють не тільки свою роботу, але й роботи своїх однокласників. Цей підхід розвиває критичне мислення та навички аналізу, а також сприяє розвитку міжособистісних навичок, таких як комунікація та взаєморозуміння. Студенти вчаться бути об'єктивними та конструктивними у своїх оцінках, що сприяє глибшому розумінню мовного матеріалу та взаємному навчанню. Також, самооцінювання дозволяє студентам більше відповідати за власне навчання, спонукаючи їх до самостійного вдосконалення.

Проектні роботи також стають все більш популярними у вивченні іноземних мов, оскільки вони дозволяють студентам застосовувати мовні навички в реальних ситуаціях. Це може включати дослідження, презентації, або створення мультимедійного контенту. Такий підхід не тільки сприяє розвитку комунікативних навичок, але й дозволяє студентам проявити креативність та критичне мислення. Наприклад, студенти можуть провести дослідження про

культуру та традиції країни, мови якої вони вивчають. Для цього їм потрібно буде зібрати інформацію з різних джерел, наприклад, з книг, статей, інтернет-ресурсів, а також від носіїв мови. Потім вони повинні будуть презентувати результати свого дослідження перед аудиторією. Це допоможе їм розвинути навички аудіювання, говоріння, читання та письма.

Також такі роботи підвищують мотивацію до навчання, оскільки студенти зацікавлені у

результатах своєї роботи. Вони докладають більше зусиль для її виконання, що допомагає їм краще засвоювати навчальний матеріал. Наприклад, студенти можуть організувати мовний клуб або інші заходи, спрямовані на спілкування з носіями мови. Це допоможе їм зануритися в мовне середовище та підвищити мотивацію до вивчення мови.

Таблиця 2

Характеристики різних видів оцінювання використовуваних у навчанні іноземних мов

Вид оцінювання	Особливості	Переваги	Виклики
Інтерактивні тести та вправи	Гнучкість у виборі форматів питань, автоматичне відстеження відповідей, залучення студентів	Ефективне оцінювання мовних навичок, швидкий зворотний зв'язок	Необхідність технічної підготовки, можливість технічних збоїв
Онлайн-платформи для оцінювання	Інтеграція різних типів тестів, автоматизація процесу оцінювання, зберігання історії оцінок	Ефективність та точність у визначенні результатів, зручність управління	Потреба в постійному доступі до інтернету, вимоги до цифрової грамотності
Аналітичні інструменти	Доступ до детальної статистики, аналіз прогресу та навчальних результатів, індивідуалізація навчання	Об'єктивність у оцінюванні, можливість адаптації до потреб студентів	Необхідність аналітичних навичок для інтерпретації даних
Сучасні методики оцінювання	Альтернативні підходи як портфоліо, самооцінювання, проектні роботи, розвиток критичного мислення	Глибше розуміння мовних навичок, розвиток навичок взаємодії	Часові витрати на підготовку та оцінювання, потреба у розвитку відповідних навичок у студентів

Висновки та перспективи подальших розвідок напруму. Сучасні цифрові засоби оцінювання відіграють ключову роль у вдосконаленні процесу вивчення іноземних мов. Вони дозволяють оцінювати більш широкий спектр мовних навичок, оцінювати прогрес студентів більш точно та надавати студентам зворотний зв'язок у режимі реального часу.

Ці переваги роблять сучасні цифрові засоби оцінювання цінним інструментом для вчителів іноземних мов. Вони допомагають учителям об'єктивно оцінювати прогрес студентів, надавати їм зворотний зв'язок і допомагати їм досягти успіху у вивченні іноземних мов.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Online Assessment, Measurement and Evaluation: Emerging Practices. The Turkish Online Journal of Distance Education, № 7, 2006. P. 185–188.
2. Carrier M. E., Damerow, R.M., & Bailey, K.M. Digital Language Learning and Teaching: Research, Theory, and Practice. 2017. URL: <https://doi.org/10.4324/9781315523293>
3. Ko, S., Liu, X., & Wachira, P. Assessment in Online and Blended Learning Environments. 2015.
4. Plaza, S. M. Martín-Monje, E., Elorza, I., & García Riaza, B. (Eds.). 2016. Technology-enhanced language learning for specialized domains: Practical applications and mobility. *Revista Espanola De Linguistica Aplicada*. № 30, 2017. P. 422–427. URL: <https://doi.org/10.1075/resla.30.1.18mol>

REFERENCES

1. Online Assessment, Measurement and Evaluation: Emerging Practices (2006). The Turkish Online Journal of Distance Education, 7, P. 185–188. [in English]
2. Carrier, M. E., Damerow, R. M., & Bailey, K. M. (2017). Digital Language Learning and Teaching: Research, Theory, and Practice. URL: <https://doi.org/10.4324/9781315523293> [in English]
3. Ko, S., Liu, X., & Wachira, P. (2015). Assessment in Online and Blended Learning Environments. [in English]
4. Plaza, S.M. (2017). Martín-Monje, E., Elorza, I., & García Riaza, B. (Eds.). 2016. Technology-enhanced language learning for specialized domains: Practical applications and mobility. *Revista Espanola De Linguistica Aplicada*, № 30, P. 422–427. URL: <https://doi.org/10.1075/resla.30.1.18mol> [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ПУГАЧОВА Катерина Сергіївна – аспірант кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті, Навчально-наукового інституту педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації, Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Наукові інтереси: діджиталізація, європеїзація освіти, якість професійної освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

PUHACHOVA Kateryna Serhiivna – a postgraduate student of the Department of Innovative and Information Technologies in Education, Educational and Scientific Institute of Pedagogy, Psychology, Training of Highly Qualified Specialists, Vinnytsia

Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University.
Scientific interests: digitalization, Europeanization of education, quality of professional education.

Стаття надійшла до редакції 05.10.2023 р.